

**Τίτλος μαθήματος****Πόλη και Τοπίο 1**

Κωδικός μαθήματος:	21881
Ακαδημαϊκό έτος:	2013–2014
Εξάμηνο διδασκαλίας:	3 <sup>ο</sup> (χειμερινό)
Τύπος μαθήματος:	υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος:	προπτυχιακό
Διδακτικές μονάδες	4 ECTS μονάδες

**Ώρες διδασκαλίας**

2 ώρες/ ανά εβδομάδα

**Υπεύθυνος μαθήματος****A. Σπανομαρίδης** (spanomaridis@upatras.gr)**Διδάσκοντες**

Σ. Παντελιά, Α. Σπανομαρίδης

**Ώρες γραφείου**

Τετάρτη 10:00-14:00 και Πέμπτη 12:00-14:00

**1. Περιγραφή**

Το Ελληνικό Τοπίο (Αστικό και Φυσικό) είναι ένας χώρος συνύπαρξης διαφορετικών και, αντιφατικών στοιχείων. Το μάθημα αναλύει και αναγνωρίζει αυτό το Τοπίο και με τον σχεδιασμό που προτείνει αποκαλύπτει τις πρωταρχικές του δομές, πράγμα που αποτελεί την μόνη αναφορά για την σύνταξη μιας σύγχρονης αρχιτεκτονικής γραφής. Αναγνωρίζω άλλωστε, σημαίνει υπάρχω σε σχέση μ' έναν τόπο. Το μάθημα Πόλη και Τοπίο 1 θα διερευνήσει την δεδομένη πραγματικότητα της Πόλης με σκοπό να ανακαλύψει σ' αυτήν εκείνες τις πρωταρχικές αξίες που μετασχηματίζονται στον χρόνο, για να υποστηρίξει ένα ριζοσπαστικό επαναπροσδιορισμό του χαρακτήρα της σύγχρονης Πόλης και της σχέσης της με το Τοπίο. Οι σύγχρονες θεωρίες σχετικά με την έννοια του Τοπίου, ως πεδίο παρατήρησης και ερμηνείας, ως τόπος, οικοσύστημα και πολυδιάστατο σημείο αναφοράς, θέλουν να εμπλουτίσουν τη διερεύνηση αυτή.

**2. Περιεχόμενο του μαθήματος-Ύλη**

Στο μάθημα Πόλη και Τοπίο 1 παρουσιάζεται διευρυμένη η προβληματική του τοπίου, με κεντρικό άξονα την ανθρώπινη επέμβαση και αντίληψη και αναφορές σε σύγχρονες θεωρίες της τοπιακής πολεοδομίας, της αρχιτεκτονικής τοπίου καθώς και του Αστικού σχεδιασμού. Το περιεχόμενο του μαθήματος είναι πολυθεματικό και πολυδιάστατο, χωρισμένο σε θεματικές ενότητες, και μέσα από την ανάλυση παραδειγμάτων υλοποιημένου έργου, την αναφορά σε έννοιες και θεωρίες, και την επιλογή κειμένων από διαφορετικούς κλάδους και θεωρητικά πεδία γίνεται μια εισαγωγή στην έννοια του τοπίου (φυσικό, αστικό, οπτικό, ακουστικό, πολιτιστικό, ιστορικό, κοκ). Έμφαση δίνεται στις δομές, τις υφές, τα υλικά, τις ιδέες και παραδόσεις, τον πολιτισμό που ενυπάρχουν στο τοπίο, καθώς επίσης και στις διαδικασίες και διεργασίες που συμβαίνουν σε αυτό, την εμφάνιση των εποχών, την ανάγκη αντιμετώπισης του σχεδιασμού σε φάσεις, τη διαρκή και αέναη μετάλλαξη του τοπίου στο χρόνο. Ταυτόχρονα τίθενται ζητήματα αναγνώρισης, αποτύπωσης και κατανόησης του τοπίου καθώς και τρόποι και μέθοδοι αναπαράστασης.

### 3. **Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα και δεξιότητες**

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών με την ιδιαίτερα περίπλοκη έννοια του τοπίου, έτσι ώστε να αποκτήσουν τις γνώσεις για μια ολιστική και σφαιρική αντιμετώπιση του σχεδιασμού. Το σύνολο των διαλέξεων και η τελική άσκηση (εργασία), που συνδυάζει τη θεωρία με την πρακτική το κείμενο με το σχεδιασμό, συμβάλλει στο να διευρυνθεί η αντίληψη των υποψηφίων αρχιτεκτόνων σχετικά με το πεδίο δράσης του Αρχιτεκτονικού και Αστικού Σχεδιασμού, έτσι ώστε να σκέφτονται και να δημιουργούν με ευαισθησία και γνώση, αντιλαμβανόμενοι την πολυδιάστατη φύση του τόπου.

Οι σπουδαστές καλούνται να καλλιεργήσουν δεξιότητες σε σχέση με την αντίληψη, το σχεδιασμό και την αναπαράσταση του τοπίου, καθώς το συνδυασμό αυτών. Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή και θα μπορούσε να θέσει τις βάσεις και για μία μελλοντική σε βάθος διερεύνηση στα θέματα της Αρχιτεκτονικής του Τοπίου.

### 4. **Προαπαιτήσεις**

Δεν υπάρχουν προαπαιτήσεις για το μάθημα αυτό.

### 5. **Διδακτικές & μαθησιακές μέθοδοι**

Το μάθημα βασίζεται στην παρακολούθηση των διαλέξεων και τη συμμετοχή των σπουδαστών σε συζητήσεις και αναλύσεις εννοιών, με αναφορά σε έργα και κείμενα, που λαμβάνουν χώρα κατά τη διάρκεια των παρουσιάσεων. Μέσω των διαλέξεων επιτυγχάνεται η θεωρητική κατάρτιση, ενώ με ερωτήσεις, αναλύσεις, και χρήση του γραπτού λόγου, των διαγραμμάτων και άλλων μέσων παρουσίασης προκαλούνται οι αισθήσεις, αυξάνεται η αρχιτεκτονική διαίσθηση και κριτική σκέψη, ενώ αναζητείται η προσωπική έκφραση και κρίση. Η τελική άσκηση συνδυάζει τη θεωρία με την πράξη και δίνει τη δυνατότητα προσωπικής έκφρασης με αφορμή το τοπίο και με στόχο την εις βάθος κατανόηση της προβληματικής του. Τι είναι το τοπίο; Με τι ασχολείται η Αρχιτεκτονική Τοπίου; Μέσα από μια επιλογή κειμένων από διαφορετικούς κλάδους και θεωρητικά πεδία αλλά και μέσα από την ανάλυση παραδειγμάτων χτισμένου έργου θα γίνει μια εισαγωγή στην ευρεία και πολυδιάστατη προβληματική της Αρχιτεκτονικής Τοπίου που θα μπορούσε να θέσει τις βάσεις και για μελλοντική εις βάθος διερεύνηση

### 6. **Βοηθήματα & συνιστώμενη βιβλιογραφία**

Δουκέλλης, Παναγιώτης Ν. **Το Ελληνικό Τοπίο**, Εστία, Αθήνα 2009

Πικιώνης, Δημήτρης. **Κείμενα**. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης. Αθήνα 1985

Corner, James (ed.). **Recovering Landscape**, Princeton Architectural Press, 1999

Mc HARG, Ian. **Design with Nature**, John Wiley & sons inc.1969

Panofsky, Erwin. **Et in Arcadia ego**, Poussin and the Elegiac Tradition.

Yates, Frances. **The Art of Memory**. Penguin books, 1978

## 7. Τρόπος Αξιολόγησης/βαθμολόγησης των φοιτητών

Το μάθημα Πόλη και Τοπίο 1 εξετάζεται στο τέλος του εξαμήνου με την παράδοση μιας εργασίας. Καθοριστικό ρόλο (όσον αφορά στην αξιολόγηση/βαθμολόγηση τους) παίζει η πρόοδος, η επιμέλεια και η συνέπεια που δείχνουν οι φοιτητές/τριες κατά την διάρκεια των μαθημάτων.

Συμμετοχή στο μάθημα. 50%

Εργασία, (Πληρότητα και ποιότητα). 50%

### Διάρθρωση μαθημάτων\*

Μάθημα 1	<b>Εισαγωγή</b>
Μάθημα 2	<b>Φύση</b> Τι είναι η φύση; Άγρια φύση και άνθρωπος. Σχέσεις.
Μάθημα 3	<b>Πόλη</b> Τι είναι η πόλη; Δομές, ιστός, υποδομές και δημόσιος χώρος.
Μάθημα 4	<b>Τοπίο</b> Ορισμοί και σχετικές έννοιες
Μάθημα 5	<b>Περίπατος</b> Η Τέχνη της Μνημονικής. Η σημασία της προοπτικής
Μάθημα 6	<b>Αισθήσεις</b> Αντιλαμβάνοντας το τοπίο μέσω των αισθήσεων.
Μάθημα 7	<b>Τέχνη</b> Land art, τέχνη στο χώρο, εννοιολογικός σχεδιασμός
Μάθημα 8	<b>Ουτοπίες, κήποι και παράδεισοι</b> Η ουτοπία, ο περικλειστος κήπος.
Μάθημα 9	<b>Ιερό</b> Ιεροί χώροι, τόποι, μύθος και πραγματικότητα
Μάθημα 10	<b>Αποκαταστάσεις.</b> Περι-αστικά τοπία, Προβληματικά Τοπία, παραδείγματα και μέθοδοι αποκατάστασης.
Μάθημα 11	<b>Χρόνος.</b> Διάρκεια, εποχικότητα, μνήμη, σχεδιασμός σε φάσεις,
Μάθημα 12	<b>Χλωρίδα.</b> Η Ελληνική Χλωρίδα ως πρώτη ύλη.
Μάθημα 13	<b>Σχεδιασμός</b> Σχεδιάζοντας στρατηγικές.
Μάθημα 14	<b>Τεχνολογικά Προηγμένες Κατασκευές</b>
Μάθημα 15	<b>Άσκηση</b>

\* Η σειρά των διαλέξεων και ο αριθμός των ασκήσεων μπορεί να τροποποιηθεί